

Regionaal Beleidsplan 2018 t/m 2020

Beschermd Wonen & Maatschappelijke Opvang

**Albrandswaard
Barendrecht
Capelle aan den IJssel
Krimpen aan den IJssel
Lansingerland
Ridderkerk
Rotterdam**

**Concept 0.9
Oktober 2017**

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
1.1 Waarom dit regionale beleidsplan	3
1.2 Kernpunten advies Commissie Toekomst beschermd wonen	3
1.3 Nieuw verdeelmodel	4
2 Regionale context en uitgangspunten	5
2.1 Huidige model Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	5
2.2 Uitgangspunten	6
3 Regionale samenwerking	8
3.1 Samenwerking algemeen	8
3.2 Verantwoordelijkheidsverdeling en mandaat	8
3.3 Verdere kaders voor de uitvoeringspraktijk	10
3.4 Communicatie	
4 Samenwerking met externe partijen	10
4.1 Zorgverzekeraars	11
4.2 Wonen	11
4.3 Zorgaanbieders	12
4.4. Vertegenwoordiging van cliënten en naastbetrokkenen	12
5 Budget	14
Bijlagen	
I. Begrippenkader	
II. Overzicht huidig aanbod BW en MO (startfoto juli 2017)	
III. Beeld van de aantallen cliënten Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen	
IV. Werkwijze / proces toegang MO en indicatiestelling BW op hoofdlijnen	
V. Toelichting Rotterdams arrangementmodel	
VI. Toelichting op kwaliteitsbeleid en Wmo toezicht	

1 Inleiding

1.1 Waarom dit regionale beleidsplan

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. De financiering daarvan loopt nu via de centrumgemeenten. In het centrumgemeenteg gebied Rotterdam werken 7 gemeenten vanuit een gezamenlijk kader aan de invulling van deze verantwoordelijkheid: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Ridderkerk en Rotterdam. Hierna in dit regionaal beleidsplan te noemen: de samenwerkende gemeenten. Deze gemeenten sloten hiertoe een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst Beschermd Wonen voor de jaren 2015 en 2016. Deze samenwerkingsovereenkomst bevat een samenwerkingsagenda en regelt de noodzakelijke mandaten voor de uitvoering, zodat invulling gegeven kan worden aan de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. De bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst werd vastgesteld door de gemeenteraden. Voor het jaar 2017 hebben de colleges gebruik gemaakt van de verlengingsoptie van deze overeenkomst.

In overleg tussen de samenwerkende gemeenten is dit regionaal beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen opgesteld. Dit beleidsplan heeft betrekking op de periode 2018-2020, geeft verdere invulling aan de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en vervangt daarmee de bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst. Het regionaal beleidsplan bevat de uitgangspunten en doelen op de regio van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (zie ook bijlage I voor een toelichting op de gehanteerde begrippen¹). In het regionaal beleidsplan wordt aangesloten bij de veranderende denkwijze op het gebied van de GGZ, die zich steeds meer richt op normalisering en sociale inclusie. In dit plan laten de samenwerkende gemeenten zien hoe zij hieraan in de periode 2018 t/m 2020 invulling willen geven voor de huidige centrumgemeenteregio Rotterdam (hierna genoemd: de regio).

Proces

Dit regionale beleidsplan is opgesteld in afstemming tussen de samenwerkende gemeenten en is ter consultatie voorgelegd aan een vertegenwoordiging van gecontracteerde zorgaanbieders, corporaties en zorgverzekeraars, alsmede (vertegenwoordigers van) cliënten en naastbetrokkenen. Tevens is er een consultatiebijeenkomst geweest voor de raadsleden van de samenwerkende gemeenten. Bij elke bijeenkomst is het plan op hoofdlijnen besproken en is met name stil gestaan bij de uitgangspunten. De bijeenkomsten waren heel divers van aard voor wat de focus van de discussie betrof, maar hebben wel veel informatie en input opgeleverd die grotendeels is verwerkt in onderliggend plan. De afzonderlijke colleges van de samenwerkende gemeenten stellen daarna vast dat het regionaal beleidsplan akkoord is om ter advisering en/of ter informatie voor te leggen aan de Wmo adviesraden, alsmede ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraden.

1.2 Kernpunten advies Commissie Toekomst beschermd wonen

In het advies van de Commissie Toekomst beschermd wonen onder leiding van Erik Dannenberg (Rapport Van beschermd wonen naar een beschermd thuis) staat een nieuwe kijk op psychisch lijden en gezondheid centraal. Mensen met een psychische kwetsbaarheid zijn burgers, ze maken deel uit van de samenleving. In de zorg komt meer nadruk op variatie, aanpassing, veerkracht en regie van hulpvragers. De herstelgedachte is daarbij leidend. De omslag naar (meer) zelfstandig wonen vereist dat cliënten zich ervan bewust worden dat ze zelf vorm kunnen geven aan hun leven en de ondersteuning die daarbij nodig is. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat actief wordt ingezet op cliëntinitiatieven; dat alle ondersteuning wordt geleverd vanuit de principes van herstelgerichte zorg en dat er structureel gewerkt wordt met ervaringsdeskundigen. Het perspectief van de hulpvrager en

¹ In de combi verordening Wmo en Jeugdhulp van de gemeente Rotterdam wordt voortaan gesproken over "nachtelijk toezicht". Zie ook begrippenkader in bijlage I voor een nadere toelichting.

naastbetrokkenen is het uitgangspunt bij het herinrichten van de zorg. Aanbieders worden onderdeel van de gemeenschap rond de individuele zorgvrager en zijn omgeving. Zorg en ondersteuning worden georganiseerd op het niveau van wijken en regio's. Hiervoor is - waar nodig - langdurige begeleiding met een flexibele intensiteit beschikbaar.

Om deze zogeheten sociale inclusie te kunnen realiseren, wordt in het advies een aantal condities benoemd dat nodig is om de participatie van kwetsbare mensen te ondersteunen en onbedoelde negatieve gevolgen in hun levens tegen te gaan. Deze condities zijn:

- Versterken van zelfmanagement, ervaringsdeskundigheid en informele zorg
- Garanderen van langdurige begeleiding met flexibele intensiteit
- Ondersteuningscontinuüm voor herstel en participatie
- Een breed arsenaal van woonvarianten met diverse zorgintensiteiten, waarbij sprake is van beschikbare en betaalbare wooneenheden
- Laagdrempelige toegang tot zorgfuncties
- Duurzaam samenwerken tussen gemeenten en zorgverzekeraars
- Borgen van kwaliteit en vraaggerichtheid van ondersteuning

Het gaat kortom, om een breed palet aan (fysieke en sociale) voorzieningen: van lichte vormen van begeleiding tot gespecialiseerde opvang en beschermd wonen².

1.3 Nieuw verdeelmodel

Vanaf 1 januari 2020 worden de middelen voor beschermd wonen (en mogelijk die van maatschappelijke opvang) uitgekeerd aan alle gemeenten, volgens een nieuw objectief verdeelmodel³. Dit hangt samen met het advies van de Commissie Toekomst beschermd wonen. Landelijk is in november 2016 besloten om toe te werken naar één geïntegreerd verdeelmodel voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en Wmo 2015 begeleiding. Een van de redenen voor dit besluit is dat er zo een samenhangende prikkel gezet wordt op de ontwikkeling van zowel de extramurale als de intramurale Wmo-voorzieningen. Dit geïntegreerde model kan stapsgewijs worden uitgewerkt en geaccordeerd. In het bestuurlijke pad tot aan de besluitvorming over een nieuw objectief verdeelmodel is een aantal stappen met tussentijdse bestuurlijke beslismomenten ingebouwd. Gemeenten en Rijk hebben in 2017 een drietal bespreekmomenten gepland om de voortgang te bespreken en te besluiten of het proces nog steeds 'de goede kant opgaat'. Het eerste moment was eind maart, de volgende bestuurlijke tussenstappen vinden begin oktober en aan het eind van het jaar 2017 plaats. De tussenstappen zijn belangrijk om te voorkomen dat er een model met (te) sterke herverdeel-effecten gekozen wordt. Verder is bestuurlijk een aantal randvoorwaarden geformuleerd, waaronder duidelijkheid over de aard en omvang van de groep die nu beschermd woont en vanwege de langdurige zorgbehoefte overgeheveld zou kunnen worden naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Maar ook een model dat recht doet aan de specifieke regiokenmerken. Inzet van het Rijk (i.c. de ministeries van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties en Volksgezondheid Welzijn en Sport) is om per november 2017 te besluiten tot een nieuw verdeelmodel met ingang van 2020. Dit impliceert dat we voor de jaren 2018 en 2019 vanuit de inhoud zowel Beschermd Wonen als Maatschappelijke Opvang in dit beleidsplan meenemen, ook al is er nog geen duidelijkheid over mogelijke financiële consequenties. Waar mogelijk benoemen we ook de stappen voor het overgangsjaar 2020. Let wel, de uitwerking van het regionaal beleidsplan is mede afhankelijk van de uitkomst van deze bestuurlijke tussenstappen.

² Dat betekent dus ook dat er lokaal een opgave ligt om invulling te geven aan die veranderde denkwijze op het gebied van GGZ (normalisering en sociale inclusie).

³ Uit de ledenbrief van de VNG dd. 30 augustus 2016: "Kern van de afspraken is, dat het bieden van beschermd wonen (en ook maatschappelijke opvang) een opdracht is aan alle gemeenten. Het is dan logisch dat ook de middelen die de huidige centrumgemeenten daarvoor ontvangen over alle gemeenten verdeeld zullen worden. Afgesproken is dat dit met ingang van 1-1-2020 gebeurt volgens een nieuw objectief verdeelmodel. Tot 2020 blijft het huidige historische verdeelmodel voor beschermd wonen van kracht. Er is gekozen voor dat startmoment zodat gemeenten kunnen werken aan de inhoudelijke doorontwikkeling van beschermd wonen en het organiseren van een sluitende aanpak in hun regio. Het nieuwe verdeelmodel is vervolgens ondersteunend aan het realiseren van de visie".

2. Regionale context en uitgangspunten

2.1 Huidige model Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (sinds 2015)

Vanaf de decentralisatie per 1-1-2015 is Beschermd Wonen een taak voor gemeenten. Daarvoor werden de taken voor Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang in het gemeentelijke domein al uitgevoerd. De verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen wordt door Rotterdam uitgevoerd voor het centrumgemeentegebied en maakt onderdeel uit van het arrangementenmodel Wmo. De toegang tot Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang verloopt via Rotterdam en ook de inkoop van de voorzieningen vindt daar plaats. De inkoop 2018 is afgestemd met de regiogemeenten en over de inrichting en werkwijze van de toegang vindt regelmatig overleg plaats. In bijlage II vindt u een overzicht van het huidige aanbod aan voorzieningen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. In bijlage III staat het werkproces kort beschreven en in bijlage IV een toelichting op het arrangementen model. De tweedelijns-ondersteuning is met ingang van 2018 opnieuw aanbesteed.

Met de resultaatgebieden uit het arrangementenmodel wordt een pakket op maat samengesteld, voor Beschermd Wonen is dat inclusief nachtelijk toezicht (in geval van Zorg in Natura⁴). De afweging of er sprake is van (noodzaak) tot een intramurale voorziening, vindt dus deels ook aan de decentrale loketten van elke gemeente plaats. Bij de overgang vanuit de AWBZ is een overgangsrecht bepaald van maximaal 5 jaar voor Beschermd Wonen. De bestaande cliënten Beschermd Wonen konden daarmee in de meeste gevallen 'geruisloos' van het ene in het andere stelsel instromen. Zij behielden het recht op hun bestaande (eventueel een vergelijkbare) voorziening tot aan het moment van herindicatie. Vanuit de door Rotterdam namens de regio ingekochte maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen maken ongeveer 1.600 cliënten gebruik.

Rotterdam koopt geen plekken in bij de aanbieders, maar heeft een systeem van persoonsvolgende bekostiging. De gecontracteerde zorgaanbieder beschikt op basis van de indicatie over een budget om de daarbij passende ondersteuning te bieden. Dit biedt ook de ruimte om bij Beschermd Wonen een oplossing te kiezen die het beste bij de zorgvraag past en daarin ook qua woonvormen te variëren. De indicatiesteller treft in het arrangementenmodel een beschikking voor een arrangement, waar een tarief tegenover staat. Voor dit tarief levert de aanbieder de noodzakelijke zorg. Zonder indicatie vindt er geen vergoeding plaats aan de aanbieder.

Als het aanbod niet direct beschikbaar is na indicatiestelling, ontstaat een wachtlijst. Bij het opstellen van dit regionaal beleidsplan (zomer 2017) bedroeg deze wachtlijst ongeveer 90 personen op het totaal van 1.600 mensen die Beschermd Wonen. Vrijwel al deze mensen verblijven in afwachting van plaatsing in een klinische behandelsetting. Hierover vindt dan ook regelmatig overleg met zorgaanbieders plaats, die immers ook een leveringsplicht hebben. En er zijn ook enkele mensen die op dit moment thuis, in afwachting van een plaats in een beschermde woonvorm, ambulant (extramuraal) ondersteuning ontvangen vanuit een Wmo- arrangement (het zogeheten "overbruggingsarrangement"). De bezettingsgraad van de huidige voorzieningen Beschermd Wonen is hoog (>95%). De gemiddelde verblijfsduur bedraagt ongeveer 3 jaar. De doorstrommogelijkheden zijn momenteel beperkt. Beschermd Wonen is evenals andere Wmo-functies gebonden aan landelijke toegankelijkheid. Om de landelijke toegankelijkheid van Beschermd wonen te borgen, is door de VNG een convenant opgesteld, dat door alle 43 centrum gemeenten Beschermd Wonen zal worden ondertekend. Doel van dit convenant is enerzijds het borgen van de wettelijke landelijke toegankelijkheid in Nederland voor beschermd wonen; en anderzijds voorkomen dat mensen - die zijn aangewezen op beschermd wonen - worden afgewezen voor toegang in een gemeente, zonder dat duidelijk is in welke gemeente zij wel aanspraak

---

⁴ In geval van een Persoonsgebonden budget voor Beschermd Wonen kan dit ook zonder huisvesting zijn, dit is afhankelijk van de feitelijke woonsituatie.

op toegang kunnen maken. De uitwerking van het convenant is gedaan middels een handreiking landelijke toegankelijkheid Beschermd Wonen van de VNG. In het verlengde van de handreiking is ook gesteld dat moet worden overgegaan tot wachtlijstbeheer voor plaatsingen in Beschermd wonen; voor als er wel een indicatie is voor Wmo ondersteuning maar nog geen feitelijke plaatsing. Indien er niet direct toegang is tot de geïndiceerde plek, dan komt de cliënt op een wachtlijst. Gemeenten (in dit geval de centrumgemeente) zijn als beheerder van de wachtlijst - vanaf het moment dat met de cliënt wordt gesproken over de plaatsing in een instelling - transparant over de wachtlijsten. De cliënt weet dan waar hij of zij aan toe is. Die transparantie moet er ook zijn voor de regiogemeenten als het gaat om inzicht in wachtlijsten, wel met inachtneming van de wet en regelgeving inzake de privacy voor cliënten (dus alleen "dat" informatie en geen "wat" informatie). De werkwijze van de plaatsingscommissie Beschermd Wonen almede het integrale wachtlijstbeheer in onze regio wordt eind 2017 nader uitgewerkt en geïmplementeerd.

2.2 Uitgangspunten

De Samenwerkende gemeenten hanteren de volgende uitgangspunten voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang:

1. De Samenwerkende gemeenten stellen de inzet van de eigen kracht en het sociaal netwerk van de burger centraal. Professionele ondersteuning is aanvullend op de mogelijkheden die cliënten zelf, al dan niet met behulp van hun sociaal netwerk en naaste omgeving, hebben. Er is een verschil tussen de cliënten van Beschermd Wonen en cliënten van Maatschappelijke Opvang, maar de eigen kracht kan nog steeds aanwezig zijn. Dit is persoonsgebonden, wat betekent dat er in de ondersteuning ruimte voor maatwerk moet zijn. Er wordt voor aanvullende ondersteuning zoveel mogelijk aansluiting gezocht en gemaakt met het wijknetwerk.
2. De samenwerkende gemeenten willen de ontwikkeling en beweging richting zelfredzaamheid van de cliënt realiseren, waar dat mogelijk is ("meedoen naar vermogen"). Uiteindelijke doel is zo veel mogelijk zelfredzame inwoners die - zonder of met lichtere vormen van ondersteuning - zelfstandig kunnen blijven wonen of weer zelfstandig gaan wonen. Die ondersteuning is waar mogelijk gericht op herstel van de eigen kracht. De ondersteuning is ook integraal, wat wil zeggen dat de ondersteuning zich op meerdere leefgebieden tegelijkertijd richt. Voor wie dat niet mogelijk is, is (aanvullend) professionele ondersteuning beschikbaar.
3. De samenwerkende gemeenten willen zorg dragen voor de cliënten die een ondersteuningsvraag hebben in de zin van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen en hen van een passend aanbod voorzien. Dit geldt in de eerste plaats voor de inwoners van de regio, maar er geldt een landelijke toegankelijkheid. De vraag van de cliënt staat daarbij centraal, er is immers sprake van een maatwerkvoorziening. Binnen de regio zijn de voorzieningen overal toegankelijk voor inwoners van de regio, onafhankelijk van de (oorspronkelijke) herkomst van deze inwoners. Daarbij zoeken we telkens opnieuw naar de balans tussen keuzevrijheid van de cliënt en de beschikbare plekken. Voor wat betreft de landelijke toegankelijkheid wordt aangesloten bij de afspraken in VNG-verband hierover.
4. Bij het bepalen van wat een passende voorziening is, hoort een goede analyse van de ondersteuningsvraag. Extramuraal ondersteuning waar het kan, intramuraal ondersteuning als dat nodig is. Bij cliënten die zich nieuw melden, wordt zorgvuldig gekeken of een oplossing in de thuissituatie mogelijk is. Bij cliënten die al beschermd wonen, wordt zorgvuldig gekeken hoe zij weer de stap naar zelfstandig wonen kunnen zetten. Waar mogelijk wordt de intramuraal ondersteuning dus weer afgeschaald.
5. Het vraagstuk van de beschikbaarheid van betaalbare woonruimte in een gemeente speelt een rol. De samenwerkende gemeenten willen niet dat er huisvesting vanuit de

zorg wordt geïndiceerd, alleen maar omdat een passende woonruimte niet beschikbaar is. Zij spannen zich in (in overleg met de betrokken corporaties) om tot een passend huisvestingsaanbod binnen elke gemeente te komen.

6. Uitgangspunt is dat Beschermd Wonen in de vorm van Zorg in Natura wordt aangeboden. De Samenwerkende gemeenten blijven een persoonsgebonden budget (Pgb) mogelijk maken als leveringsvorm voor Beschermd Wonen (zonder dekking overigens van de huisvestingslasten uit dit budget). Bij de indicatiestelling wordt uitgebreid getoetst of cliënt over voldoende vaardigheid beschikt om het Pgb te beheren, dan wel hier adequaat in vertegenwoordigd wordt. Juist voor cliënten van Beschermd Wonen is dit van belang. Ook gaat het om toetsing en controle van kwaliteit van zorg en ondersteuning die wordt ingekocht met een Pgb. Maatschappelijke Opvang valt vooralsnog buiten financiering middels het Wmo arrangementenmodel; voor de basale opvang (dag- en nachtopvang) is er sprake van een subsidie.
7. Cliënten mogen geen hinder ondervinden van het onderscheid tussen centrum- en regiogemeenten.
8. Wanneer Beschermd Wonen geïndiceerd is, moeten mensen binnen een redelijke termijn (< 3 maanden na afronding van het onderzoek) geplaatst kunnen worden. Er moet een goede procedure zijn voor spoedplaatsingen. Mensen die instromen in Beschermd Wonen kunnen onder andere instromen vanuit een niet langer houdbare thuissituatie, vanuit de Maatschappelijke Opvang, en na het beëindigen van een opname in de klinische GGZ. Als na de indicatie niet direct plek is, wordt overbruggingszorg ingezet.
9. De samenwerkende gemeenten willen dat aanbieders van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang niet alleen bijdragen aan het stabiliseren van hun cliënten, maar ook actief bijdragen aan herstel van de zelfredzaamheid op termijn en deze helpen voorbereiden. Hierop wordt actief gestuurd vanuit de inkoopvoorwaarden en vanuit het contractmanagement. En elke afzonderlijke gemeente neemt zijn verantwoordelijkheid in het bijdragen aan het herstel vanuit een zo normaal mogelijke woon- en leefsituatie.
10. Alle gemeenten staan open voor – indien dit vanuit de omvang van de zorgbehoefte noodzakelijk is – een gesprek over vestiging van voorzieningen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen op hun grondgebied. Dit betreft zowel de vestiging van nieuwe voorzieningen als eventuele verhuizing van bestaande voorzieningen. Voor wat betreft Maatschappelijke Opvang blijft een clustering van opvangvoorzieningen vooralsnog nodig voor een efficiënte organisatie.
11. Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen maakt onderdeel uit van een breder palet aan Wmo-voorzieningen. Samenwerkende gemeenten onderkennen de verschillen die er zijn in aanpak / werkwijze en voorzieningen niveau. Ook hier is het belang /de behoefte van de cliënt het uitgangspunt en niet het staande beleid of voorzieningenaanbod. Samenwerkende gemeenten richten hun samenwerking en monitoring zo in, dat deze mechanismen zichtbaar worden gemaakt en zo nodig tijdig bijgestuurd. Tevens hanteren zij een procedure voor die gevallen waarin desondanks geschillen rijzen. De samenwerkende gemeenten willen een betaalbare en toekomstbestendige ondersteuning bieden voor wie dat nodig heeft.

3. Regionale samenwerking

3.1 Samenwerking algemeen

De samenwerkende gemeenten willen in 2018 en 2019 in regionaal verband een ondersteuningscontinuüm blijven realiseren voor de doelgroep van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Samenwerken houdt in dat alle gemeenten nadrukkelijk een positie krijgen in de ontwikkeling van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en dat rekening wordt gehouden met verschillen in lokale behoeften. De samenwerkende gemeenten kiezen er voor om de samenwerkingsregio per 1 januari 2020 gelijk te houden aan de huidige centrumgemeenteregio. De regio waarin wordt samengewerkt, wijzigt dus niet. De VNG contactpersoon voor de regio is de beleidsadviseur van de centrumgemeente.

De samenwerkende gemeenten onderhouden hiertoe de volgende structuur voor samenwerking en overleg:

- Bestuurlijk overleg (wethouders) 2x per jaar
- Ambtelijk overleg beleidsmatig 6x per jaar
- Uitvoeringsoverleg indicatiestellers 4x per jaar
- Werkconferentie in de periode 2018 – 2020 met cliënten en verwanten / naastbetrokkenen, belanghebbenden, zorgaanbieders en andere stakeholders / De samenwerkende gemeenten maken hiervoor ambtelijk voldoende capaciteit vrij.

In het bestuurlijke en ambtelijke overleg wordt gebruik gemaakt van de zogeheten regiomonitor, waarin halfjaarlijks op hoofdlijnen de beschikbare gegevens omtrent in- door en uitstroom worden weergegeven. De regiomonitor wordt opgesteld door de onderzoeksafdeling van de gemeente Rotterdam. De regiomonitor heeft zich tot 2018 alleen gericht op Beschermd Wonen, maar zal in 2018 worden uitgebreid met kerngegevens omtrent Maatschappelijke Opvang. Daarnaast wordt het bestuurlijke en ambtelijke overleg benut ter voorbereiding op de nieuwe situatie per 2020, zowel op financieel gebied als wat de juridische samenwerkingsvorm betreft. In concreto betekent dit de inzet op een gemeenschappelijke regeling.

De samenwerkende gemeenten spannen zich in om deze algemene maatregelen en voorzieningen zo in te zetten, dat zij preventief werken ten aanzien van het totale beroep dat in de regio op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen wordt gedaan. Tevens spannen zij zich in om deze algemene maatregelen en voorzieningen zo in te zetten, dat zij de door- en uitstroom uit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, de terugkeer van bewoners in een zelfstandige woonsituatie, en hun participatie, helpen bevorderen.

3.2 Verantwoordelijkheidsverdeling en mandaat

De samenwerkende gemeenten bevorderen en treffen algemene maatregelen en voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 2.2.1 en 2.2.3 van de Wmo 2015, en spannen zich in om deze maatregelen en voorzieningen mede ten goede te laten komen aan de doelgroep Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Dit bevat onder andere taken ten aanzien van:

- de algemene maatregelen om de sociale samenhang, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente te bevorderen, alsmede huiselijk geweld te voorkomen en te bestrijden;
- algemene maatregelen ter bevordering van mantelzorg en vrijwilligerswerk en ter ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers;
- algemene voorzieningen ter bevordering van de zelfredzaamheid, participatie, Beschermd Wonen en opvang, waaronder ook het welzijnswerk en de inloopfunctie GGZ.

Voor een efficiënte en uniforme besluitvorming en uitvoering van het gemeenschappelijke werkproces is het noodzakelijk onderling taken en uitoefening van bevoegdheden te verdelen tussen de gemeenten. Hiervoor is een mandatering van bevoegdheden nodig van de regiogemeente naar gemeente Rotterdam (aangezien het hier om een regeling tot samenwerking gaat in de zin van artikel 8 lid 3 Wgr). De samenwerkende gemeenten verklaren om de bevoegdheden zoals hieronder beschreven voor wat betreft de maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen te mandateren/machtigen aan het college van de gemeente Rotterdam met de mogelijkheid van ondermandaat/-machtiging.

De gemeente Rotterdam stemt in met deze mandatering en voert wat betreft de functie beschermd wonen de volgende bevoegdheden uit in naam en onder verantwoordelijkheid van de regiogemeenten:

- Uitvoeren van het onderzoek en verzamelen en verwerken van informatie (artikel 2.3.2 Wmo);
- Vaststellen van de identiteit in het kader van het onderzoek (artikel 2.3.4 Wmo);
- Beslissen op de aanvraag van een ingezetene van een van de samenwerkende gemeenten (artikel 2.3.5 Wmo) met betrekking tot Beschermd Wonen;
- Artikel 2.3.9 en artikel 2.3.10 inzake periodieke onderzoek naar aanleidingen tot heroverweging van het besluit en/of herziening/intrekking daarvan;
- Artikel 5.1.1 en 5.2.1 inzake verwerking en verstrekking van persoonsgegevens van cliënten voor Beschermd Wonen;
- Artikel 6.1 inzake toezicht en handhaving, voor zover dat betrekking heeft op de uitvoering van de taken inzake Beschermd Wonen;
- De administratieve afhandeling van bezwaar- en/of beroepschriften en hoger beroepschriften tegen genomen besluiten op grond van de gemandateerde bevoegdheden. (NB: De beslissingsbevoegdheid ten aanzien van bezwaarschriften blijft bij de regiogemeenten.)

Het college van de gemeente Rotterdam is tevens gemandateerd/gemachtigd de ambtenaren uit de ambtelijke organisatie te ondermandateren en machtigen om deze bevoegdheden vervolgens daadwerkelijk uit te oefenen.

Naast de mandatering van bevoegdheden is noodzakelijk dat in de juridische kaders (verordeningen / beleidsregels) van de afzonderlijke regiogemeenten de samenwerking rondom Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen is opgenomen. Dit om beschikkingen in individuele gevallen voldoende rechtsgrond te geven.

Het nemen van besluiten in het kader van het behandelen van bezwaar of beroep is op juridische gronden (artikel 10:3 derde lid Awb) niet mogelijk. Deze bevoegdheid blijft dus bij de afzonderlijke gemeenten. Zo nodig kunnen hier voor een eenduidige uitvoering aanvullende afspraken worden gemaakt tussen de samenwerkende gemeenten in het uitvoeringsplan. Dat omvat de feitelijke administratieve afhandeling van bezwaar- en beroepschriften, het horen en laten uitbrengen van advies op bezwaarschriften door de bezwaarschriftencommissie van de gemeente Rotterdam voor zover dat betreft de in mandaat genomen beschikkingen inzake Beschermd Wonen.

Deze lichte vorm van gemeenschappelijke regeling is tijdelijk aangegaan totdat er landelijk meer duidelijkheid is over de structurele vorm en inhoud van de functie beschermd wonen en de verdeling van middelen. Naar verwachting is die duidelijkheid er in 2020. Dan zullen de samenwerkende gemeenten bezien of zij de functie beschermd wonen gaan onderbrengen in een volwaardige gemeenschappelijke regeling met een algemeen en dagelijks bestuur waaraan de specifieke taken en verantwoordelijkheden en middelen worden overgedragen.

In het kader van inkoop en contractmanagement is de gemeente Rotterdam feitelijk de beheerder van de wachtlijst. Samenwerkende gemeenten mandateren de bevoegdheid tot beheer en besluitvorming ten aanzien van de wachtlijst aan het college van de centrumgemeente Rotterdam, met de mogelijkheid van ondermandaat.

3.3 Verdere kaders voor de uitvoeringspraktijk

Tot 2018 is er naast de bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst gewerkt met jaarlijkse ambtelijke uitvoeringsplannen. Met dit regionale beleidsplan komt het ambtelijke uitvoeringsplan te vervallen. De inzet in 2017 (uitwerken landelijke toegankelijkheid en wachtlijstbeheer, werkwijze overbruggingszorg, warme overdracht na herindicatie en uitstroom naar de regiogemeenten) zal in 2018 worden gecontinueerd.

De samenwerkende gemeenten gebruiken het regionaal beleidsplan als leidraad voor beleidsontwikkeling, advisering en implementatie op het gebied van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Daarnaast zijn er staande proces- en werkafspraken gemaakt om de opvang en ondersteuning zo goed als mogelijk te bewerkstelligen.

Indien bijvoorbeeld een deel van het proces (melding, onderzoek, informatieverstrekking) reeds in een andere gemeente heeft plaatsgevonden, draagt deze gemeente de verzamelde gegevens hiervan over aan Rotterdam, teneinde dubbelingen en vertragingen in het proces te voorkomen. De betreffende gemeente draagt tevens zorg voor een adequate informatievoorziening aan cliënt hierover en bewaakt een warme overdracht van de gegevens. Rotterdam informeert de gemeente van herkomst over de genomen beslissing en verstrekt een afschrift van verleende indicatiebeschikkingen, die op grond van de gemandateerde bevoegdheden zijn genomen. Rotterdam draagt tevens zorg voor het monitoren van de doorlooptijden in dit proces.

In het overleg tussen de samenwerkende gemeenten worden signalen betreffende de kwaliteit en de voortgang in de contractafspraken uitgewisseld. Indien noodzakelijk maakt Rotterdam nadere afspraken met leveranciers over de kwaliteit en de contractuitvoering. De kwaliteitsbewaking en het contractmanagement Beschermd Wonen strekt zich uit tot het hele gebied van de samenwerkende gemeenten, dus voor alle locaties die in dit gebied zijn gevestigd door leveranciers, ongeacht de gemeente van vestiging.

Het bieden van overbruggingszorg voor cliënten met een beschikking Beschermd Wonen valt binnen de arrangementen voor Beschermd Wonen zoals door Rotterdam ingekocht, mits cliënten gebruik willen maken van het onderdeel verblijf in het arrangement. Voor deze cliënten treft Rotterdam een passende voorziening ter overbrugging van de wachttijd tot aan het verblijf.

3.4 Communicatie

Het is belangrijk dat de communicatie rondom maatschappelijke opvang en beschermd wonen richting alle stakeholders optimaal verloopt. Voor een deel ligt dat bij de afzonderlijke gemeenten, voor een deel bij de samenwerkende gemeenten. Dit is ook de reden waarom er in de periode 2018-2020 een gezamenlijke werkconferentie wordt georganiseerd. Daarnaast wordt nauw samenwerkt als het gaat over informatie en voorlichting naar cliënten en professionals (hulpverleners en verwijzers). De wijze waarop dit gebeurt, wordt begin 2018 nader uitgewerkt.

4. Samenwerking met externe partijen

Onze inzet op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen kan alleen succesvol zijn als we samenwerken met alle relevante stakeholders om tot een integrale aanpak te komen, gericht op herstel van eigen kracht en zelfredzaamheid. Waarbij, waar nodig, ook sprake is van samenhang met andere wet- en regelgeving (zoals samenhang begeleiding en behandeling). Hieronder een toelichting op de samenwerking met de voornaamste stakeholders.

4.1 Zorgverzekeraars

De samenwerkende gemeenten zetten in op zoveel mogelijk eigen regie en zelfstandig wonen in de wijk. Daarvoor is de opbouw van ambulante ondersteuning nodig. Zorgverzekeraars staan voor de opgave intramurale zorg af te bouwen en het aanbod van ambulante zorg en ondersteuning te intensiveren. Het is belangrijk te achterhalen welke plannen verzekeraars hebben en wat dit betekent voor het aanbod in de regio. De samenwerkende gemeenten organiseren daarom het gesprek met de belangrijkste zorgverzekeraars om hierover met elkaar af te stemmen. Dit gesprek wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk gevoerd.

Een tekort aan klinische en/of ambulante GGZ dat een wissel trekt op Wmo-voorzieningen, moet worden voorkomen. In de voorbereidingen op de inkoop vanaf 2020 wordt met de verzekeraars in de regio afgestemd welke onderdelen kunnen plaatsvinden in afgestemde (wellicht deels ook gezamenlijke) inkoop. De samenwerkende gemeenten zorgen er ook voor dat zij betrokken zijn bij de afspraken die hierover landelijk tussen Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Zorgverzekeraars Nederland worden gemaakt.

Het Trimbosinstituut monitort of de afbouw van intramurale voorzieningen gelijke tred houdt met een toenemend aanbod van ambulante zorg. Momenteel loopt een landelijk onderzoek of en welk deel van de huidige populatie Beschermd wonen onder de Wet Langdurige Zorg gaat vallen. Deze resultaten zullen in eind 2017 beschikbaar zijn.

4.2 Wonen

De toekomstvisie op beschermd wonen en maatschappelijke opvang stelt gemeenten voor een aantal belangrijke ontwikkelopgaven. De uitdaging is om het draagvlak voor een inclusieve samenleving te vergroten en (regionaal) meer betaalbare woningen voor doorstroom en uitstroom te realiseren. Bovendien is het nodig dat een breed arsenaal aan woonvarianten beschikbaar komt. Intramurale voorzieningen worden afgebouwd tot een beperkte capaciteit die nodig is voor de doelgroep die blijvend aangewezen is op een beschermde woonomgeving. Nieuwe, meer bij het individu passende, integrale vormen van ondersteuning worden ontwikkeld. Niet alleen gericht op uitstroom, maar ook op het voorkomen van instroom. Preventie en uitstroom vereisen een integraal aanbod van zorg en ondersteuning dat daarop is ingericht. Hierbij is samenhang vereist met andere domeinen zoals jeugdhulp, de sluitende aanpak personen met verward gedrag, forensische zorg en huisartsen, basis GGZ en de specialistische GGZ vanuit de Zorgverzekeringswet.

De samenwerkende gemeenten willen tot afspraken komen met de woningcorporaties over het toewijzen van een contingent woningen voor door- en uitstroom (na Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen) en het beter toesnijden van woonvormen op vernieuwende vormen van zorg en ondersteuning, die kunnen bijdragen aan de beperking van instroom in Beschermd Wonen. Deze afspraken worden gemaakt in het overleg met de corporaties op het niveau Rotterdam-Rijnmond (volkshuisvestingsregio). Het zal hierbij onder meer gaan over regionale afspraken rondom huisvesting van bijzondere doelgroepen, en contacten met alle corporaties in de regio om te komen tot goede afspraken over uitstroom richting

passende en betaalbare woningen. Onderlegger bij deze afspraken is een gezamenlijke inschatting van de behoefte aan woningen enerzijds en de beschikbaarheid anderzijds (een vraag- en aanbodraming)

Naast woningen kan het ook om woonzorgvoorzieningen gaan. Ervaring leert dat draagvlak in de omgeving cruciaal is voor het realiseren of verplaatsen van woonzorgvoorzieningen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. In Rotterdam is de afgelopen jaren gewerkt met draaiboeken waarin duidelijke afspraken en taakverdeling staan benoemd. Deze informatie wordt gedeeld met de regiogemeenten. Waarbij overigens niet vergeten mag worden dat draagvlak in de omgeving ook van belang is voor extramurale ondersteuning.

4.3 Zorgaanbieders

In 2015 is met de decentralisaties van zorg, welzijn en jeugdhulp een belangrijke stap gezet. Bij het oppakken van die opgave is geleerd van de ervaringen die in de praktijk zijn opgedaan. De verbetering van de zorg, welzijn en jeugdhulp is een doorlopende opgave. 1 januari 2018 is het begin van een nieuwe contractperiode voor zorg, welzijn en jeugdhulp en doet zich de kans voor om een volgende stap te zetten naar een meer integraal Rotterdams stelsel van zorg, welzijn en jeugdhulp die de leefwereld van Rotterdammers - cq. bewoners van de samenwerkende gemeenten in geval van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen - centraal stelt. De hoofdgedachten achter het stelsel, zoals dat begin 2015 is neergezet, blijven gelijk. Met ingang van de Wmo 2015 is een nieuw ondersteuningsmodel geïntroduceerd, waarbinnen de arrangementen een onderdeel zijn. Deze arrangementen zijn een resultaatgerichte vorm van inkoop en financiering. Een arrangement leidt tot een ontschot budget voor de burger ten behoeve van het behalen van de gevraagde resultaten bij de cliënt. Eén aanbieder is hoofdverantwoordelijk voor de ondersteuning van een cliënt. Rotterdam streeft er naar om in co-creatie met de gecontracteerde aanbieders de ondersteuning van de burgers met een Wmo indicatie vorm te geven.

De betrokken account- en contractmanagers geven invulling aan het contractmanagement door de afgesproken contractafspraken te monitoren, bij te sturen, te verantwoorden en risico's te beperken. Hierbij geldt het adagium "standaardisatie waar kan, maatwerk waar moet". Na gunning wordt iedere gegunde aanbieder een contractmanager vanuit de gemeente toegewezen. De contractmanager is de "schakel" tussen de aanbieder en Rotterdam als inkoper. De contractmanager voert periodiek overleg met de aanbieder over de uitvoering van de aangegane raamovereenkomst. Voor de aanbieder is de contractmanager het aanspreekpunt richting de gemeente.

4.4. Vertegenwoordiging van cliënten en naastbetrokkenen

Elke regiogemeente kent zijn eigen Wmo adviesraad voor de breedte van de Wmo. Binnen Rotterdam als centrumgemeente is er daarnaast periodiek overleg met Zorgbelang Zuid-Holland (koepel organisatie cliënt en patiënt vertegenwoordiging) en met MOVERS (cliënt vertegenwoordiging MO en GGZ en de Rotterdamse Straatadvocaten). Dit is meer gericht op de Maatschappelijke Opvang.

Veel cliënten Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang kunnen niet terugvallen op een stevig sociaal netwerk en mantelzorgers. Soms is dit netwerk in de kern toch wel aanwezig. Een vast onderdeel van de ondersteuningsplannen is daarom het betrekken van en het versterken van het informele sociale netwerk van cliënten. Indien mogelijk hebben zij ook een duidelijke rol die is vastgelegd in het ondersteuningsplan.

Klachtregeling

Cliënten hebben recht op een snelle, laagdrempelige klachtregeling. De gecontracteerde aanbieder draagt zorg voor een onafhankelijke klachtregeling. De zorginstelling houdt de gemeente op de hoogte van klachten middels een periodieke rapportage. In deze rapportage wordt zowel de aard van de klacht als de geboden oplossing opgenomen. Indien aanbieder en cliënt gedurende een klachtafhandeling niet tot overeenstemming kunnen komen (ook niet na behandeling door een klachtencommissie die aanbieder heeft ingesteld), kunnen zowel cliënt als aanbieder dit aandragen als dispuut aan bij het onafhankelijk Klachtenmeldpunt Maatschappelijke Ontwikkeling. De gemeente voert in dit geval nader onderzoek uit en komt daarna tot een bindende uitspraak.

Medezeggenschap

De eisen rond medezeggenschap komen overeen met de eisen zoals die nu zijn omschreven in de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorgaanbieders (WMCZ). De eisen zijn:

- De gecontracteerde zorgaanbieder stelt voor elke door hem in stand gehouden instelling een cliëntenraad in, die binnen het kader van de doelstellingen van de instelling in het bijzonder de gemeenschappelijke belangen van de cliënten behartigt.
- De organisatie van de cliëntenraad wordt vastgelegd op schrift
- De aanbieder stelt de cliëntenraad in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit dat belangrijke wijzigingen omtrent de instelling betreft, op een zodanige manier dat de cliëntenraad voldoende tijd heeft om een advies te formuleren dat daadwerkelijk van invloed kan zijn om het besluit.
- De aanbieder neemt een besluit dat van een schriftelijk door de cliëntenraad uitgebracht advies afwijkt pas nadat daarover, voor zover dat redelijkerwijze mogelijk is, ten minste eenmaal met de cliëntenraad overleg is gepleegd.
- De aanbieder verstrekt de cliëntenraad tijdig en, desgevraagd, schriftelijk alle inlichtingen en gegevens die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft.
- Jaarverslag, beleid, besluiten en notulen van bestuurlijk overleg met de cliëntenraad en cliëntregelingen worden binnen tien dagen na vaststelling openbaar gemaakt.

Vertrouwenspersoon

De gecontracteerde zorgaanbieder stelt in overeenstemming met de cliëntenraad een onafhankelijke commissie van vertrouwenslieden in die bij regeling is vastgelegd. Instemming van de cliëntenraad met deze regeling is een vereiste voor de gemeente Rotterdam. Meer cliëntenraden en aanbieders samen kunnen een gezamenlijke regeling treffen voor een commissie van vertrouwenslieden. In dat geval is instemming van alle betrokken cliëntenraden met deze regeling vereist.

Wmo-raden en belangenorganisaties

Samenwerkende gemeenten hebben invulling gegeven aan de verplichting om een Wmo-raad in te stellen en gaan hier ook over Beschermd Wonen mee in gesprek. Daarnaast voeren de Samenwerkende gemeenten het gesprek met specifieke belangenorganisaties in de GGZ (bijvoorbeeld basisberaad, Ypsilon)

5. Budget

Als vervolg op de visie van de Commissie-Dannenbergh is bestuurlijk besloten om een nieuw verdeelmodel te ontwikkelen voor de Wmo. In deze ontwikkeling worden de bestaande verdeelmodellen voor Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en de ambulante Wmo met elkaar samengevoegd tot een nieuw integraal verdeelmodel. Dit betekent het opheffen van het verdeel model met behulp van 43 centrumgemeente regio's.

Dit kan grote gevolgen hebben voor Rotterdam en andere grote steden. De meeste vormen van opvang en beschermende woonvormen staan nu in de grote steden en niet in de regio. Een nieuw verdeelmodel heeft versnippering van bestaand aanbod als risico. Met name de Maatschappelijke Opvang valt niet efficiënt te organiseren als er verspreiding plaatsvindt.

Het nieuwe verdeelmodel zal volgens verwachting in het najaar van 2017 zijn afgerond, waarna bestuurlijke besluitvorming moet plaatsvinden. Zolang het nieuwe verdeelmodel niet is vastgesteld, zijn eventuele herverdeel-effecten tussen de regio's in Nederland niet bekend. Evenmin is de precieze verdeling van de middelen over de afzonderlijke gemeenten nu al inzichtelijk. De samenwerkende gemeenten gaan hierover zo spoedig mogelijk na het bekend worden van de budgetten per regio en gemeente (en het bijbehorende meerjarige ingroeipad) met elkaar in overleg.

Bijlage I. Begrippenkader

Maatschappelijk opvang

Het bieden van een tijdelijk verblijf aan mensen zonder dak boven hun hoofd, gekoppeld aan zorg en begeleiding en/of het verhelpen van een crisis. Het betreft mensen die al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Beschermd Wonen

Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving” (art 1.1.1 Wmo).

Extra- en intramurale ondersteuning in het Rotterdamse Wmo arrangementen model

De ondersteuningsbehoefte van een cliënt is intramuraal als onderstaande punten allebei van toepassing zijn:

- cliënt is als gevolg van de beperkingen (nog) niet in staat tot het volledig zelfstandig voeren van een huishouden. Als gevolg hiervan wordt gebruik gemaakt van hotelmatige voorzieningen (zoals voorzien in maaltijden, wassen, schoonmaak etc.);
- cliënt is als gevolg van de beperkingen (nog) niet in staat tot het zelfstandig aangaan en/of onderhouden van een huurcontract.

Intramurale cliënten betalen een hoge bijdrage aan het CAK en houden daardoor alleen zak- en kleedgeld over. Alle andere ondersteuning is dus extramuraal. Extramuraal cliënten betalen een eigen bijdrage op basis van hun inkomen aan het CAK. Die eigen bijdrage zal in de regel laag zijn omdat het inkomen ook laag is. Zij krijgen in principe een volledige uitkering en betalen daar hun huur cq huurbijdrage van. Intra- of extramuraal zegt in de Wmo en het Rotterdamse indicatiëprotocol (“Wijzer met arrangementen”) eigenlijk niet zozeer iets over een eigen woning of verblijven binnen de muren van een zorginstelling, het verschil zit in de mate van zelfredzaamheid van de cliënt. (Z)onderdak is bijv. extramuraal, omdat cliënt zelfstandig een huishouden voert.

Nachtelijk Toezicht en Huisvesting

Wanneer Cliënten ook in de nachtelijke uren toezicht nodig hebben om gestructureerd en/of veilig te kunnen wonen, kan Resultaatgebied ‘Nachtelijk toezicht’ worden geïndiceerd. De behoefte aan toezicht voor een individuele Cliënt heeft een relatie met diens sociaal en persoonlijk functioneren en met diens zelfzorg. De toezichthoudend medewerker de-escalereert situaties, coacht waar nodig in het hanteren van een gezond dag-nachtritme en grijpt in wanneer de Cliënt teveel onder invloed staat van anderen waar dit een risico van achteruitgang met zich meebrengt. Via het inzetten van toezicht kan worden voorkomen dat de Cliënt onwillekeurig achteruit gaat. Ook kan hiermee, waar nodig, de Cliënt tegen de negatieve invloed van anderen beschermd worden. ‘Nachtelijk Toezicht’ kent twee treden:

1. Nachtelijk toezicht door een ambulante wacht, die direct oproepbaar is en meerdere momenten per nacht in de buurt is.
2. Nachtelijk toezicht door een vaste wakende wacht in de directe nabijheid.

Bijlage II. Overzicht huidig aanbod Beschermd Wonen / ZiN & Maatschappelijke Opvang (startfoto juli 2017)

Dit overzicht is een moment opname van de bij ons bekende opvang- en woonzorg voorzieningen. Het overzicht is mede gebaseerd op een uitvraag bij de gecontracteerde zorgaanbieders. Het betreft hier alleen aanbod voor cliënten met ondersteuning middels Zorg in Natura, er is geen overzicht van voorzieningen van Pgb aanbieders beschikbaar omdat daar geen raamcontracten met aanbieders worden afgesloten. Er is sprake van een voorziening als er meer dan 2 personen in een niet-relatieve verband samen wonen.

NB. Overzicht is nog niet compleet, op de uitvraag bij gecontracteerde zorgaanbieders inzake hun aanbod in regiogemeenten is nog niet van alle partijen een reactie ontvangen.

Rotterdam

<u>Centrum</u>	<u>Charlois</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Beschermd Wonen Antes (1x) - Poliklinieken Antes (2x) - Poliklinieken BAVO Europoort (2x) - Beschermd Wonen BAVO Europoort (1x) - Woonvoorziening Parnassia 1x - Woonvoorziening CVD (2x) - Woonvoorziening NAS (4x) - Beschermd Wonen Pameijer (2x) - Dagbesteding Pameijer (1x) - Nachtopvang LdH (1x) - Dagbesteding LdH (1x) 	<ul style="list-style-type: none"> - Woonvoorziening Anka Psy (1x) - Woonvoorziening Antes (4x) - Beschermd Wonen Antes (1x) - Woonvoorziening ASVZ (5x) - Beschermd Wonen BAVO Europoort (7x) - Begeleid Wonen BAVO Europoort (1x) - Woonvoorziening BAVO Europoort (1x) - Beschermd Wonen CVD (1x) - Woonvoorziening CVD (1x) - Woonvoorziening LdH (1x) - Nachtopvang LdH (1x) - Woonvoorziening Middin (2x) - Dagbesteding NAS (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (3x) - Woonvoorziening Pameijer (1x) - Woonvoorziening Prokino (2x) - Dagbesteding Reakt (1x) - Woonvoorziening St. Humanitas/Pameijer (1x) - Beschermd Wonen St. Perspektief (1x) - Woonvoorziening St. Ontmoeting (1x) - Woonvoorziening St. Timon (1x) - Woonvoorziening Victory Outreach (2x) - Woonvoorziening Yulius (leeg, 1x)
<p><u>Hoogvliet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschermd Wonen Antes (1x) - Woonvoorziening BAVO Europoort (3x) - Woonvoorziening CVD (1x) - Woonvoorziening ASVZ (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (2x) 	
<p><u>Overschie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Woonvoorziening CVD (2x) - Woonvoorziening Middin (1x) - Woonvoorziening Pameijer (1x) 	

<u>Delfshaven</u>	<u>Hillegersberg – Schiebroek</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Woonvoorziening Antes (2x) - Beschermd Wonen Antes (1x) - Beschermd Wonen BAVO Europoort (2x) - Woonvoorziening CVD (2x) - Beschermd Wonen CVD (1x) - Woonvoorziening Humanitas (1x) - Beschermd Wonen LdH (2x) - Woonvoorziening LdH (4x) - Nachtopvang LdH (1x) 	<ul style="list-style-type: none"> - Beschermd Wonen Antes (1x) - Beschermd Wonen Anka Psy (1x) - Woonvoorziening Timon (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (1x) - Woonvoorziening LdH (1x) <p><u>Hoek van Holland</u></p> <p>Woonvoorziening St. Ontmoeting (1x)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Dagbesteding LdH (3x) - Woonvoorziening Middin (2x) - Verstrekking eten Missionaries of Charity (1x) - Woonvoorziening NAS (2x) - Beschermd Wonen Pameijer (3x) - Woonvoorziening St. Corridor (2x) - Woonvoorziening St. Ontmoeting (4x) - Dagbesteding St. Ontmoeting (2x) - Woonvoorziening St. Timon (1x) - Nachtopvang Trivium Lindenhof (1x) - Woonvoorziening Victory Outreach (2x) 	<p><u>Feijenoord</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschermd Wonen Antes (2x) - Dagbesteding Antes (1x) - Beschermd Wonen BAVO Europoort (8x) - Nachtopvang CVD (1x) - Beschermd Wonen CVD (1x) - Woonvoorziening CVD (3x) - Woonvoorziening LdH (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (2x) - Woonvoorziening Pameijer (1x)
--	---

<p><u>Kralingen Crooswijk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschermd Wonen Antes (2x) - Activeringscentra Antes (2x) - Woonvoorziening BAVO Europoort (1x) - Beschermd Wonen BAVO Europoort (1x) - Woonvoorziening Middin (2x) - Woonvoorziening St. Ontmoeting (2x) - Thuishaven St. Ontmoeting (1x) - Dagbesteding Pameijer (1x) - Nachtopvang CVD (1x) - Dagbesteding Reakt (1x) <p><u>Pernis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Woonvoorziening LdH (1x) 	<p><u>Noord</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschermd Wonen Antes (1x) - Activeringscentrum Antes (1x) - Beschermd Wonen CVD (1x) - Woonvoorziening CVD (1x) - Woonvoorziening Flexus Jeugdplein (1x) - Woonvoorziening Kijvelanden 1x) - Woonvoorziening Middin (1x) - Nachtopvang NAS (1x) - Woonvoorziening NAS (3x) - Gebruikersruimte NAS (1x) - Dagbesteding Pameijer (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (1x) - Woonvoorziening Pameijer (1x) - Dagbesteding St. Corridor (1x) - Woonvoorziening St. Corridor (1x)
---	---

<p><u>Prins Alexander</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Woonvoorziening Antes (1x) - Beschermd Wonen Antes (1x) - Woonvoorziening ASVZ (1x) - Beschermd Wonen BAVO Europoort (1x) - Beschermd Wonen LdH (1x) - Woonvoorziening LdH (3x) - Thuishaven LdH (1x) - Woonvoorziening Middin (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (6x) - Woonvoorziening Pameijer (3x) - Dagbesteding Pameijer (1x) 	<p><u>IJsselmonde</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Woonvoorziening Antes (2x) - Woonvoorziening LdH (3x) - Thuishaven LdH (1x) - Beschermd Wonen LdH (1x) - Woonvoorziening Middin (2x) - Beschermd Wonen Pameijer (2x) - Woonvoorziening Pameijer (1x) - Dagbesteding Pameijer (1x) - Woonvoorziening Prokino (1x) - Beschermd Wonen Laurens (1x) - Woonvoorziening St. Zorg&Bewind (1x)
--	--

Albrandswaard (Poortugaal)

- Beschermd en beleid wonen Antes (1x)

Barendrecht

- Beschermd en beleid wonen Pameijer (1x)

Capelle aan den IJssel

- Beschermd Wonen Aafje (2x) - Beschermd Wonen Antes (1x) - Woonvoorziening ASVZ (1x) - Beschermd Wonen Cedrah (1x) - Beschermd Wonen CVD (1x) - Woonvoorziening CVD (2x) - Woonvoorziening Flexus (1x) - Woonvoorziening Gemiva (2x) - Beschermd Wonen Humanitas (2x)	- Beschermd Wonen Laurens (2x) - Beschermd Wonen Middin (1x) - Beschermd Wonen Pameijer (1x) - Woonvoorziening Pameijer (2x) - Beschermd Wonen Parnassia (1x) - Woonvoorziening Parnassia (2x) - Beschermd Wonen Perspektief (1x) - Woonvoorziening Timon (1x) - Beschermd Wonen Zellingen (2x)

Krimpen aan den IJssel

- Beschermd wonen Pameijer (1x)

Lansingerland

- Perspektief (1x)

Ridderkerk

- Beschermd wonen Pameijer (3x)

Bijlage III. Beeld van de aantallen cliënten Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen

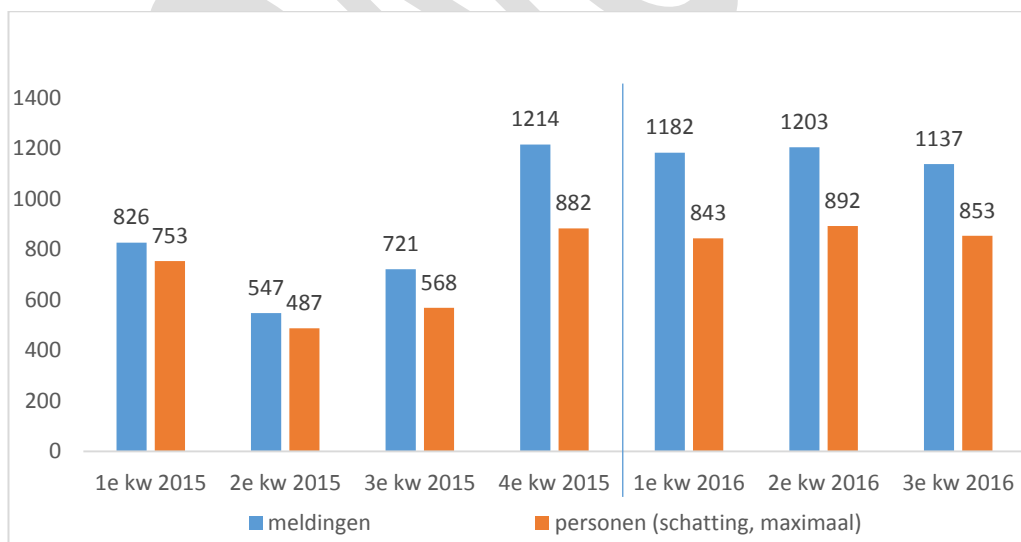
Vooraf

Voor de gegevens is geput uit de voortgangsrapportage Eerder Thuis en de regiomonitor Beschermd Wonen. Voor het opstellen hiervan is gebruik gemaakt van verschillende registratiesystemen. Deze systemen worden elk ook weer voor meerdere doeleinden ingezet. Het genereren van managementinformatie is daarmee op onderdelen erg complex. Het is bijvoorbeeld complex om vast te stellen wanneer er sprake is van een eerste indicatie, een herindicatie of een mutatie. Ook wordt niet uniform geregistreerd uit welke gemeente een cliënt afkomstig is. Deels wordt bij de aanvraag geregistreerd wat de gemeente van herkomst is, deels wordt de actuele gemeente van inschrijving uit de BRP (Basisregistratie Personen) gehanteerd. Na plaatsing staat een cliënt echter ingeschreven in de gemeente waar de woonvoorziening staat. De gegevens zijn met zorg samengesteld, maar zijn onder voorbehoud van wijzingen ten gevolge van aanpassingen in de registraties.

Aanvragen en doorverwijzing

Om de instroom in de stedelijke ketens inzichtelijk te maken, is gekeken naar het aantal meldingen / aanvragen⁵ vanuit de gehele regio en het aantal doorverwijzingen bij stedelijke toegangen voor Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen, te weten Centraal Onthaal Volwassenen (COV, 23+) en Centraal Onthaal Jongeren (COJ, 18 – 22 jaar). Dit zijn de eerste drie figuren. Het gaat dan om het aantal Wmo-aanvragen dat de stedelijke toegangen voor opvang en beschermd wonen in behandeling nemen. In vergelijking met volwassenen worden er n.a.v. de intake meer jongeren afgewezen en/of doorverwezen naar bijvoorbeeld de VraagWijzer. Dit heeft onder meer te maken met de andersoortige problematiek van jongeren (meer thuisloos dan dakloos).

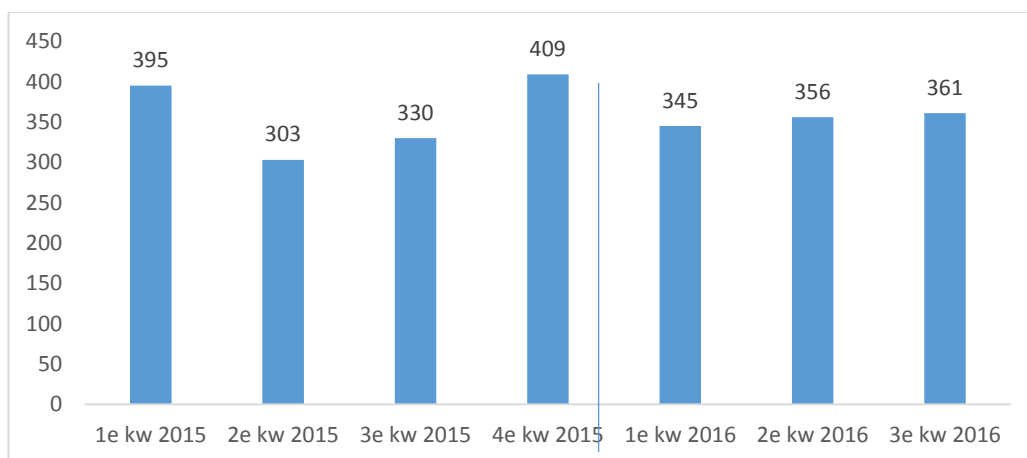
Figuur 1. Aanvragen bij COV (meldingen en personen)

Omschrijving: Aantal mensen dat zich (al dan niet terecht) meldt bij COV met een hulpvraag (bij het loket, per mail of telefonisch).

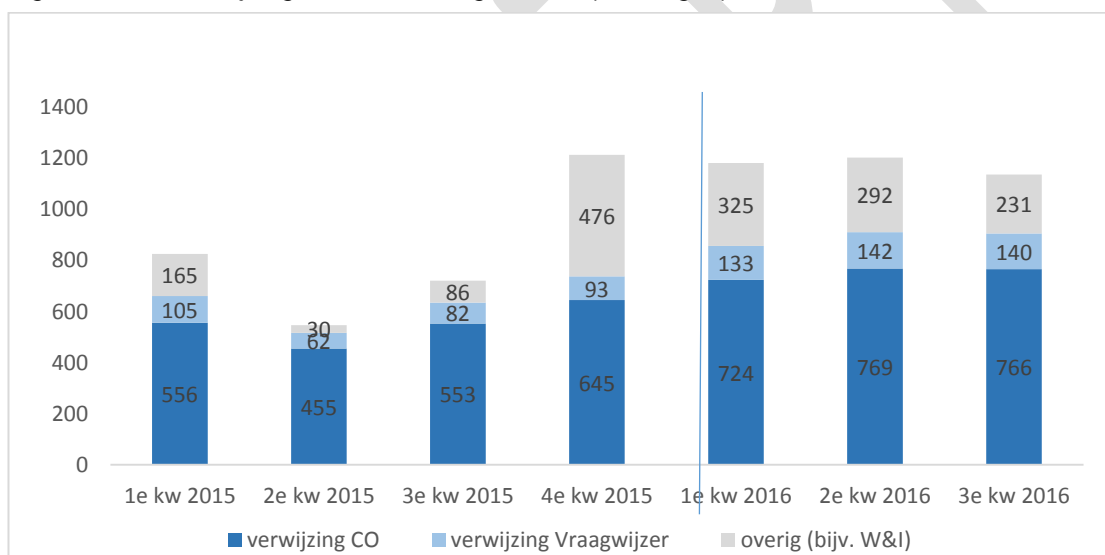
⁵ Mensen kunnen zich meermaals melden met een vraag. Daarom is het aantal personen lager dan het aantal geregistreerde meldingen c.q. aanvragen, en is het jaartotaal (van personen) wat lager dan de som van de kwartaaltotalen. Het aantal personen is een schatting. Het totaal aantal meldingen in 2015 is 3.300. Dit betreft 2.300 personen.

Figuur 2. COJ-intakes (personen)

Omschrijving: Het aantal jongeren (18-23 jaar) dat zich meldt bij het JongerenLoket met een hulpvraag, tot de doelgroep behoort en daartoe een intake heeft gehad.

Figuur 3. Doorverwijzing van de aanvragen COV (meldingen)

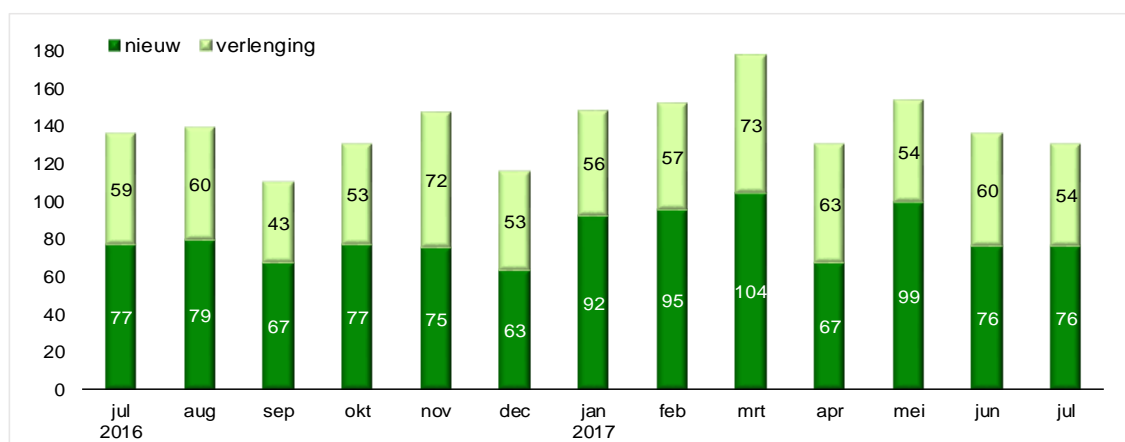

Toegang en gebruik van de nachtopvang

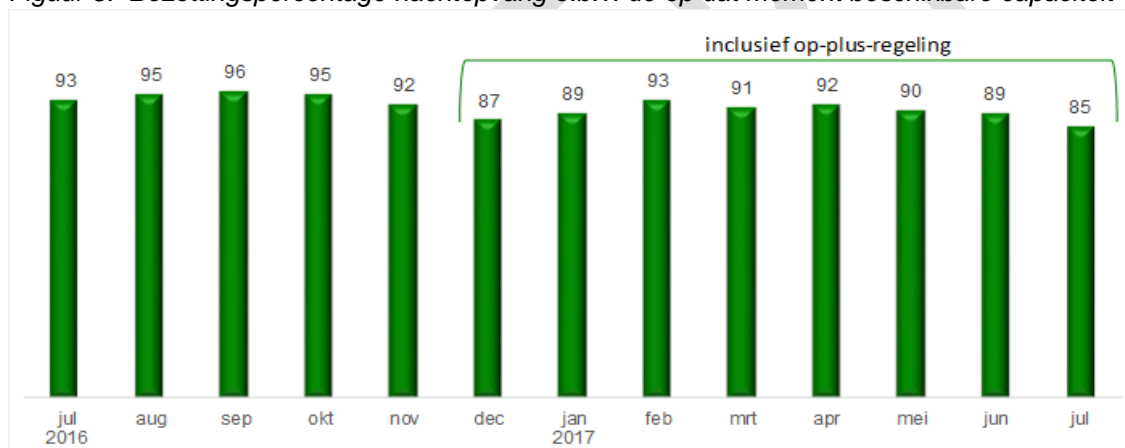
Na de fase aanmeldingen kan vervolgens worden gekeken naar het aantal mensen dat een CO pas ontvangt. Hier is een onderscheid te maken tussen een CO pas die voor het eerst door iemand wordt aangevraagd en wordt verstrekt, en een verlenging van een CO pas. Een CO pas heeft een geldigheidsduur van 3 maanden. Mocht er in die periode niet sprake zijn van duurzame uitstroom, dient de pas te worden verlengd. De reden van verlenging is heel divers, dit kan zowel zijn gelegen in de cliënt zelf (te weinig voortgang in traject / ondersteuningsplan, nog geen Wmo indicatie) als in de keten (niet de geschikte vervolg plek beschikbaar).

Tevens zijn er gegevens beschikbaar over het gebruik van de nachtopvang. Er is sinds medio november 2016 sprake van het inzetten van pluscapaciteit. Die pluscapaciteit bestaat er uit dat bij diverse nachtopvangvoorzieningen een aantal bedden erbij zijn geplaatst. De reguliere capaciteit in de nachtopvang was 221. De plus-capaciteit betreft 43 bedden. Totaal beschikbaar 264 bedden.

Figuur 4. Aantal verstrekte CO-passen per maand

Figuur 5. Bezettingspercentage nachtopvang o.b.v. de op dat moment beschikbare capaciteit

Wmo indicaties voor Beschermd Wonen

Het gaat hier om nieuwe instroom, dat wil zeggen mensen die nog niet eerder (in ieder geval niet recent⁶) een indicatie voor Beschermd Wonen hebben gehad, ook niet vanuit de AWBZ.

In tabel 1a is te zien dat er in 2015 in totaal 92 volwassenen een eerste indicatie voor Beschermd Wonen hebben gekregen. In 2016 ligt dit aantal (163) fors hoger. Ook bij jongeren (tabel 1b) zien we dat het aantal indicaties in 2016 veel hoger is (137) dan in 2015 (41).

NB. De indeling naar gemeenten is nog onder voorbehoud. In principe gaat het hier om de gemeente waar men stond ingeschreven op het moment van aanvraag.

⁶ Recent betekent in dit geval: voor zover bekend in de registratie vanaf 1-1-2015

Figuur 6. Nieuwe indicaties voor Beschermd wonen - volwassenen

	1e helft 2015	2e helft 2015	totaal 2015	1e helft 2016	2e helft 2016	totaal 2016
Albrandswaard	1	1	2	2	1	3
Barendrecht			-			-
Capelle a/d IJssel		5	5	2	3	5
Krimpen a/d IJssel	1		1	1		1
Lansingerland			-	1		1
Ridderkerk		2	2	1	3	4
Rotterdam	27	44	71	51	57	108
Onbekend	4	7	11	23	18	41
Totaal	33	59	92	81	82	163

Fiuur 7. Nieuwe instroom jongeren (18 t/m 22 jaar)

	1e helft 2015	2e helft 2015	totaal 2015	1e helft 2016	2e helft 2016	totaal 2016
Albrandswaard		1	1			-
Barendrecht		2	2		2	2
Capelle a/d IJssel		1	1	5	4	9
Krimpen a/d IJssel			-			-
Lansingerland		1	1	1	1	2
Ridderkerk		1	1	1	1	2
Rotterdam	3	10	13	54	22	76
Onbekend	12	7	19	16	22	38
Overige gemeenten		3	3	3	5	8
Totaal	15	26	41	80	57	137

Bijlage IV. Proces Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Vooraf

De gemeente Rotterdam is in haar rol van centrumgemeente verantwoordelijk voor het gehele klantproces inzake cliënten Beschermd Wonen: het proces van toegang / Wmo-melding tot en met het besluit op de indicatiestelling. Dit is grotendeels belegd binnen de zogeheten stedelijke toegangen, te weten Centraal Onthaal Jongeren (COJ, 18-23 jaar) ondergebracht bij de afdeling Jongerenloket en Centraal Onthaal Volwassenen (COV, 23+), ondergebracht bij de afdeling Stedelijke Zorg. De indicatiebeschikking aan cliënt en de leveringsopdracht aan de gecontracteerde zorgaanbieder wordt vanuit de back office van de gemeente Rotterdam geregeld. Het totale proces kent een wettelijke termijn van 8 weken, 6 weken voor onderzoek en 2 weken voor de aanvraag.

1. Intake / melding

Aanvraag voor de Maatschappelijke Opvang verloopt via Centraal Onthaal. Dit kan de cliënt zelf doen, of via verwijzing van een hulpverlener of cliënt vertegenwoordiger. Aanvragen voor Beschermd Wonen kunnen (op verzoek van de burger) alleen ingediend worden door erkende verwijzers uit centrum- en regiogemeenten. Dit zijn: (a) aanbieders gespecialiseerde GGZ, inclusief PAAZ, (b) aanbieders RIBW (inclusief MO instellingen die Beschermd Wonen aanbieden), (c) GGD, d.w.z. hulpverleners van de geïntegreerde voorzieningen en (d) beroepsbeoefenaren basis- of gespecialiseerde GGZ via de gemeentelijke Wmo loketten. Voor cliënten Beschermd Wonen is er daarnaast de mogelijkheid dat zij vanuit de Wmo loketten van hun regiogemeente direct worden doorverwezen naar de stedelijke toegangen voor een intake. Doorverwijzing vindt plaats op grond van de criteria zoals die in de screener Beschermd Wonen die door de VNG is ontwikkeld, worden benoemd. Bij de intake van alle cliënten wordt hun aanvraag getoetst aan een aantal criteria door de stedelijke toegangen van de gemeente Rotterdam (zoals leeftijd, rechtmatig verblijf in Nederland, regiobinding⁷). Indien iemand hier aan voldoet, wordt de intake akkoord bevonden en wordt de persoon in kwestie doorgeleid voor een verdere inhoudelijke, vraagverheldering. Wel wordt daarbij vooraf duidelijk gesteld dat iemand dient mee te werken aan deze vraagverheldering.

2. Indicatiestelling en besluitvorming

De uitkomst van de vraagverheldering leidt binnen 6 weken tot een ondersteuningsplan en aanvraag voor indicatiestelling. De Wmo geeft dan 2 weken de tijd om tot een indicatiebesluit te komen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Rotterdamse indicatieprotocol ("Wijzer met arrangementen") inzake de 2e lijns ondersteuningsarrangementen Wmo. De gemeente neemt het formele besluit voor indicatie, onafhankelijk van de marktpartijen. De cliënt krijgt een indicatiebeschikking voor diens 2e lijns integrale ondersteuningsarrangement, waarin inzichtelijk is op de zeven resultaatgebieden (zie ook bijlage 4) wat is beoogd. Een kopie van het indicatiebesluit van cliënten Beschermd Wonen wordt ook naar de gemeente van herkomst gestuurd.

3. Beschikken op arrangement en betalen

Tegelijkertijd met de beschikking aan de cliënt, krijgt de zorginstelling een leveringsopdracht om de zorg en ondersteuning te gaan leveren. De betaling van deze zorg vindt ook door de gemeente Rotterdam plaats aan de zorgaanbieder en wordt niet gefactureerd aan de gemeente waarvan de klant vandaan komt. Dit vanwege het feit dat de gemeente Rotterdam hiervoor ook de middelen van het Rijk ontvangt.

---

⁷ Beschermd Wonen is evenals andere Wmo-functies gebonden aan landelijke toegankelijkheid. De (landelijke) handreiking van de VNG hiertoe is nog in ontwikkeling. Rotterdam is hier nauw bij betrokken en informeert en consulteert en regiogemeenten.

Bijlage IV. Resultaatgebieden Wmo arrangement Rotterdam

Per resultaatgebied zijn er intensiteitstreden vastgesteld. Deze staan hieronder in de tabel beschreven.

Resultaatgebieden	Onderverdeling treden
1. Sociaal en persoonlijk functioneren	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt - Beperkt/midden - Midden - Midden/intensief - Intensief
<i>1b. Optioneel: Opvoedondersteuning</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Beperkt</i> - <i>Midden</i> - <i>Tijdelijk intensief</i>
2. Financiën	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt - Midden - Tijdelijk intensief
3. Dagbesteding	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt - Beperkt/midden - Midden - Midden/intensief - Intensief
4. Ondersteuning bij zelfzorg en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt - Midden - Midden/Intensief - Intensief
5. Nachtelijk Toezicht en Huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> - Ambulante wacht - Vaste wakende wacht

NB. In elk model zal er een klein percentage Cliënten zijn wiens situatie niet past binnen de kaders van het model. Voor dit soort uitzonderingsituaties zal de indicatiesteller de mogelijkheid krijgen om na bepaling van de zwaartes per Resultaatgebied te komen tot een budget waarvan de hoogte op het individu is toegesneden.

VI. Toelichting op kwaliteitsbeleid en Wmo toezicht

1. Integraal kwaliteitsbeleid

De samenwerkende gemeenten zijn van mening dat de kwaliteitsbewaking op de dienstverlening in het sociaal domein nadrukkelijk in het belang van de burger dient plaats te vinden. Dit vereist een goed samenspel in de verantwoordelijkheid van gemeenten in hun rol als opdrachtgever, toezichhouder en deels ook uitvoerder van onderdelen van de Wmo 2015. Bij de inkoop en aansturing van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang geldt daarom een samenhangend kwaliteitskader. Dit integraal kwaliteitsbeleid biedt een kader voor zowel de uitvoeringsorganisatie als de gecontracteerde partijen.

In het integraal kwaliteitsbeleid worden de wettelijke kaders van de Wmo2015 beschreven, de hieruit voortvloeiende verantwoordelijkheden van de gemeente, de (kwaliteits)eisen die vanuit die verantwoordelijkheid worden gesteld aan de dienstverlening en de medewerkers, alsmede de kwaliteitseisen aan de aanbieders van Wmo-maatwerkvoorzieningen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deze eisen corresponderen met de contractuele bepalingen in de overeenkomst, die vanaf 2018 geldt. Wij zullen een voortgaand gesprek voeren met het werkveld over de verdere ontwikkeling van kwaliteitsnormen, de verantwoording daarover. Indien er aanpassingen van het beleid nodig zijn, zullen wij deze in overleg met het werkveld doorvoeren.

Het kwaliteitsbeleid bevat onder meer bepalingen ten aanzien van:

Uitwerking verantwoordelijkheden gemeente

- Sturing op kwaliteit door gemeente
- Competenties van indicatiestellers
- Privacy en informatieveiligheid
- Integere en veilige dienstverlening
- Mogelijkheden voor signalen, klachten en bezwaar

Eisen aan aanbieders

- Basiseisen organisatie en personeel
- Bestuursstructuur en bedrijfsvoering
- Goed werkgeverschap
- Competenties en vaardigheden van medewerkers
- Inzetten van vrijwilligers door aanbieder
- Systeemeisen
- Privacy en informatieveiligheid
- Ketensamenwerking en aanvullende expertise
- Continuïteit van de hulpverlening
- Continuïteit bij de overgang van Jeugdwet naar Wmo
- Melding calamiteiten en registratie van incidenten
- Verplichting deelname waarschuwingsregister
- Meldcode en monitor huiselijk geweld en kindermishandeling
- Vervoer

Borging en bewaking

- Monitoring en Resultaatsturing
- Sancties
- Jaarverslag Aanbieder
- Klachtregeling

- Medezeggenschap
- Vertrouwenspersoon

Kwaliteitseisen aan pgb-aanbieders

- Algemene eisen aan pgb-aanbieders
- Eisen aan professionele pgb-aanbieders

Als u inzicht wilt hebben in het volledige kwaliteitsbeleid, stuur dan een mail naar n.jonkers@Rotterdam.nl

2. Wmo toezicht

Sinds de invoering van de Wmo2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de kwaliteit van het beleid en uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning, en ook voor het nalevingstoezicht op de uitvoering van de wet. In regionaal verband (GGD Rotterdam Rijnmond) is een toetsingskader vastgesteld door de gemeenten die deze taak gezamenlijk laten uitvoeren. Op basis hiervan is er een toezichhoudende functie ingericht die is belast met het houden van toezicht op naleving van de Wmo. De betreffende colleges in de regio Rotterdam-Rijnmond hebben hiertoe toezichthouders aangewezen⁸.

De Wmo 2015 en de Jeugdwet hanteren- de volgende definitie van calamiteit: niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een cliënt heeft geleid⁹. Er geldt een plicht tot onverwijld melding van dergelijke calamiteiten bij de toezichthoudende ambtenaar. Medewerkers van de uitvoeringsorganisatie zijn verplicht om deze calamiteiten direct en actief te melden. Voor zover het de Wmo betreft bij de gemeentelijke toezichthouder, waar het de Jeugdwet betreft bij de inspectie Jeugdzorg.

Zorgaanbieders die zijn gecontracteerd door gemeente Rotterdam voor het uitvoeren van taken in het kader van de Wmo 2015 zijn wettelijk verplicht om alle noodzakelijke informatie te delen met de toezichthouders, ook als dit informatie betreft die normaal gesproken onder het beroepsgeheim van de betrokken professionals valt. Ter bevestiging hiervan zijn bepalingen opgenomen in het contract met deze aanbieders. Deze bepalingen gelden ook voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Vanuit de uitvoeringsorganisaties wordt gewaarborgd dat toezichthouders ten behoeve van hun onderzoeken desgevraagd de beschikking hebben over cliëntinformatie, overeenkomsten met de zorgaanbieder, auditrapporten, bestuursrapportages, door aanbieders aangeleverde rapportages (bijvoorbeeld over de klanttevredenheid), rapportages die betrekking hebben op de kwaliteit van de uitvoeringsorganisatie zelf.

Voor meer informatie, zie <http://www.ggdrotterdamrijnmond.nl/zorgverlening/toezicht-wmo.html>. Hier kunt u ook het genoemde toetsingskader vinden.

⁸ Het toezicht in relatie tot het Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling berust niet bij de gemeente maar bij Rijkstoezichthouders, aangesteld door de ministers van Veiligheid en Justitie en van VWS.

⁹ Ook (seksueel) geweld geldt als calamiteit die gemeld moet worden. De definitie luidt: Geweld bij de verstrekking van een voorziening: seksueel binnendringen van het lichaam van of ontucht met een cliënt, alsmede lichamelijk en geestelijk geweld jegens een cliënt, door een beroepskracht dan wel door een andere cliënt met wie de cliënt gedurende het etmaal of een dagdeel in een accommodatie van een aanbieder verblijft.